

VYSOČINA

2013

SVUV - Sdružení výtvarných umělců Vysočiny

BOŠKA Jindřich • BRAUNER Vladimír • BRUNOVÁ Svatava • BUBENÍK Josef • DOHNALOVÁ Lidmila • DÖRFL František • EWERT Paul
HÄBERMANN Leopold ml. • HEDBÁVNÝ Jaroslav • HRDLIČKA Josef • HYLÍŠ Petr • ARNOŠT KÁBA • KASALÁ Eva • KASALÝ Svatopluk
KERNDL Lubomír • KINCL Vlastislav • KLUKAN Petr • KREMLÁČEK Josef • KUCLA Ladislav • LUŇÁK Hynek • MACEK Josef
MILICHOVSKÁ Eva • NESTROJIL Milan • PETROV Pavel • PEVNÝ Jan • PRODĚLAL Josef • ŠPLÍCHAL Zdeněk • Toman Pavel
WAISSEROVÁ Alice

KVUH - Klub výtvarných umělců Horácka

DVOŘÁK Václav • HOLÁN Ivo • KANTA Antonín • LAMR Hanuš • LAMROVÁ Zlata • MACHÁČEK Zdeněk st. • PEJCHAL Bořivoj
SVOBODA Jaroslav • ŠTĚPÁNEK Miroslav • VOSYKOVÁ Monika • VYSKOČIL Jaroslav • ZABLOUDILOVÁ Jana • ZEZULA Jindřich

Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě
Masarykovo nám. 24, 586 01 Jihlava
5. 9. 2013 – 13. 10. 2013

Horácká galerie Nové Město na Moravě
Vratislavovo nám. 1, 592 31 Nové Město na Moravě
14. 11. 2013 – 2. 2. 2014

Výtvarná Vysočina 2013

Po pěti letech je v Oblastní galerii Vysočiny v Jihlavě prezentována tvorba dvou největších výtvarných sdružení na Vysočině, Spolku výtvarných umělců Vysočiny a Klubu výtvarných umělců Horácka. Stejně jako v roce 2008 této výstavě přenecháváme prostor celé galerijní budovy. Výstava je tedy svým rozsahem mimořádná. Není divu, neboť zde bude prezentováno několik desítek výtvarníků. Představena zde budou díla, která umělci vytvořili během posledních let a jihlavská veřejnost je tedy většinou neměla možnost ještě vidět.

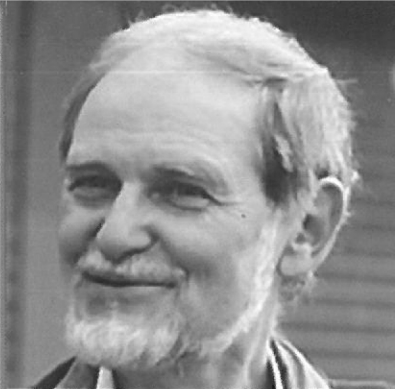
Z výtvarníky navrženého souboru vybere odborná komise pouze několik děl od každého autora. Nebude tedy možné každého umělce prezentovat tak, jak by si jistě zasloužil, spíše půjde jen o velmi stručný nástin charakteru autorovy tvorby.

Umělecká sdružení dnes zastupují již pouze část výtvarných umělců působících v regionu. Prezentace díla jejich členů nám přesto umožňuje vytvořit si určitou představu o místní tvorbě a jejím charakteru. Výtvarný projev každého umělce je samozřejmě individuální, a tak je výstava souborem mnoha rozličných výtvarných směrů, tendencí a přístupů. Rozvoj komunikačních technologií dnešní doby navíc přináší užší kulturní sepětí celého světa, bohatou míru informovanosti a inspirace z kterékoliv části planety. Každému to umožňuje nebývalou šíři rozhledu a možnost volby způsobu svého sebevyjádření.

O charakteristických rysech umění regionu tudíž již nelze hovořit. Možná ale také proto stále více vzrůstá význam jedinečnosti místa a okamžiku. Domnívám se, že každé výtvarné dílo v sobě určitým způsobem nese nějakou stopu místa, kde vzniklo. Otisk genia loci je však nemožné nalézt a jednoznačně definovat.

Každý umělec tvoří z jiných pohnutek a vyjadřuje něco jiného, přesto mají všichni jedno společné. Tím je rozvinutá tvořivost, aktivní postoj k životu, sklon k posuzování jevů a dějů kolem nás a v nás. Zvláště v době, kdy rychlé tempo života nám jen těžko umožňuje se na chvíli zastavit, kdy snadno dostupná mediální zábava nás přivádí k pasivitě a kdy hluk životního prostoru nám velmi znesnadňuje se zamyslet, jsou právě takoví lidé velmi třeba. Již neplatí, jak tomu bylo dříve, že ke slovu regionální, místní, příslušely často přívlastky jako periferní či druhořadý. Díky technologickému rozvoji jsme svědky globální decentralizace i v kulturní sféře. Významnost již nesouvisí s polohou vzniku, ale s obsahem.

Domnívám se, že úkolem kulturní instituce galerijního typu je, kromě jiného, též sledovat a zaznamenávat umělecké dění v místě, prostředí, kde se nachází. Místní kultuře představovat kvalitní tvorbu jiných končin a světu prostředkovat kvalitu, která vzniká zde. Funkční propojenost a vzájemná podpora aktivních kulturních složek určitého místa, regionu může znatelně přispět k jejich rozvoji. Dosah takto fungujícího organismu se rozšiřuje daleko za hranice kulturní sféry a má pozitivní vliv na všechny ostatní společenské i hospodářské oblasti.

Oskar BRŮŽA

koordinátor Unie výtvarných umělců České republiky

V letošním roce 2013 uplynulo již pět let od přehlídky Výtvarná Vysočina 2008 a je tomu již dvacet let od sněmování rozjitřené výtvarné obce v Kolíně v roce 1993. Jestliže před dvaceti léty bylo všechno úplně jinak, pak za pět let od předešlého vysočinského bilancování se toho moc nezměnilo. Nebo jinak: za pět let, kromě toho, že jsme o něco starší, se parametry tvorby i existence příliš nezměnily, po dvaceti letech je skoro všechno úplně jiné, než si to tehdy výtvarná obec představovala a plánovala.

Snaha o proměnu profesní výtvarné struktury se tehdy koncentrovala do úsilí o decentralizaci (neboli odstranění diktátu centra – Prahy), a to jak pokud šlo o vnitřní organizaci (svaz – unie, spolky), tak pokud šlo o rozdělování finančních prostředků (fond). Byla to snaha nezbytná, protože si nikdo nepřál návrat k normalizačním svazovým poměrům. Jenže uplatnění demokratické (aritmetické) většiny v situaci, kdy skoro 80 % profesionálních výtvarných umělců působilo v Praze, problém vyřešit nemohlo. Proto byla Unie výtvarných umělců postavena na spolkovém principu a počet individuálních členů jednotlivých spolků nebyl rozhodujícím, ale jen pomocným (statistickým) údajem.

V této situaci vznikla a působila i dvě profesní výtvarná uskupení na Vysočině – Sdružení výtvarných umělců Vysočiny se sídlem v Jihlavě a Klub výtvarných umělců Horácka se sídlem ve Žďáru nad Sázavou. A obě sdružení tu fungují dodnes. Už to samo o sobě je pozitivní v době, kdy skoro polovina kdysi aktivních výtvarných uměleckých spolků je nečinná nebo zanikla.

Výtvarnou obec však zasáhla drsným způsobem ve druhé polovině 90. let jiná změna – ztráta rozhodujícího autonomního finančního zdroje. Český fond výtvarných umění proměněný zákonem z nestátní organizace v nadaci doslova pohřbil všechny zbylé prostředky v nekonečné rekonstrukci budovy Mánes a pro rovnoměrné financování výtvarných aktivit na území ČR ztratil jakýkoliv význam. Tato ztráta rozvolněný vztah výtvarných umělců k vlastní reprezentaci ještě více uvolnila.

Prioritou pro jednotlivé spolky od počátku 90. let však nebyly peníze (což dnes zní neuvěřitelně), ale výtvarné aktivity zmnožující kulturní nabídku v místě jejich působení. Zprvu to byla výtvarná symposia (vzpomeňme jihlavský malířský Čeřínek a žďárskou Dřevěnou plastiku), dále provozování vlastních výstavních sál (např. Plzeň, Ostrava), nebo jiné aktivity, z nichž jediná (Bienále kresby Plzeň) dosáhla evropské úrovně.

Zakládání profesních sdružení bylo a je dnes svobodné a regulované jen zákonem a zájmem výtvarných umělců samotných. Ukázalo se však (a to i na Vysočině), že toto drobení výtvarných spolků má i své hranice. Spolky, které měly spíše přátelský „kavárenský“ ráz, většinou po několika letech nadšení skončily v nečinnosti, jejich členové však do „mateřských“ spolků cestu zpět již nenašli. Profesní reprezentaci tak zbytečně oslabil. Navíc řada umělců působí zcela soliterně, což odpovídá jejich naturelu. To platí i pro většinu absolventů uměleckého školství za poslední čtvrtstoletí a vysvětluje vysoký věkový průměr oborových profesních sdružení v celé ČR. Také vztah odborných institucí

(muzeí umění – galerií) k profesnímu dění ve vlastní sběrné oblasti je mnohdy problematický. Na Vysočině však tomu tak není. Proto je pořadatelům po pěti letech opakované přehlídky Výtvarná Vysočina správné vyslovit poděkování. Jsem přesvědčen, že tuto přehlídku, její dokumentaci i katalog ocení i ti, kdo se výtvarným děním na Vysočině budou odborně zabývat v budoucnu.

Je otázkou, zda něco jako výtvarná Vysočina v době globalizace vůbec existuje. Jistě ne v nějakém „národopisném“ pojetí. Nezaměnitelní malíři Vysočiny už patří do kulturní historie. Nesporné je teritorium. Nesporné jsou tři instituce, které mají mimo jiné současné výtvarné dění na tomto teritoriu mapovat (galerie v Jihlavě, Novém Městě na Moravě a v Havlíčkově Brodě). Nesporné je, že na Vysočině působí výtvarní umělci, základní umělecké školy i školy střední a vyšší odborné. Nesporné je, že výtvarná kultura je v péči Kraje Vysočina i v péči obecních a městských samospráv. Nesporné je, že zde působí jako profesní reprezentace dvě členské organizace Unie výtvarných umělců ČR – SVUV v Jihlavě a KVUH ve Žďáru nad Sázavou.

Každé z těchto sdružení má svůj vlastní program, své projekty. KVUH zajišťuje ve spolupráci s Městem Žďár n. S. dramaturgii výtvarné části každoročního festivalu Slavnosti jeřabin, od roku 2010 realizuje otevřený výtvarný projekt Cestou Santiniho a od roku 2012 pořádá ve spolupráci s městem osvětovou výstavu a přednáškový cyklus Umění srozumitelně. SVUV rozvíjí družební styk s umělci v holandském Purmerendu, má bohatou výstavní činnost a je iniciátorem a jedním z hlavních organizátorů přehlídky Výtvarná Vysočina.

Obě umělecká sdružení patří mezi ty ostrůvky kulturních aktivit, rozesté po území našeho státu, které nabízejí obyvatelům alternativu k hrubosti a nevkusu, který se nenápadně zabetonovává v soukromí a - bohužel obrazně i doslova - i ve veřejném prostoru. Jde o alternativu, ne příkaz, ale příklad. A to není málo. Přehlídka Výtvarná Vysočina kulturní nabídku zmnožuje. Proto náleží jak členům obou uměleckých sdružení, tak i pracovníkům galerií velký dík. A na závěr přání, abychom se na dalším ročníku této přehlídky v roce 2018 ve zdraví sešli.

Josef BUBENÍK

malíř a designer

1965, Brno

Nová Ves, 664 91 Oslavany

Sdružení výtvarných umělců Vysočiny (při Unii výtvarných umělců ČR)

Sdružení brněnské bienále, Surrealistická skupiny Stir Up

LŠU v Brně na Petrově (ak. mal. Petr Skácel), obor výtvarná výchova na PdF

Masarykovy univerzity v Brně (prof. Leonid Ochrymčuk, doc. Jiří Havlíček),

soukromé konzultace v 80. letech v ateliérech ak. mal. Jana Wolf a ak. mal. Jánuše Kubíčka

josef.bubenik@gmail.com ▪ www.bubenik.net

narozen

bydliště

člen

studia

kontakt

samosiatné výstavy (výběr)
1992 Galerie K 22a, Brno ▪ 1995 Muzeum Aloise Hrdličky, Humpolec ▪ 1998 Internet Café, Brno; Divadlo Husa na provázku, Brno ▪ 2000 Galerie Katakomby, Brno ▪ 2004 Galerie Katakomby, Brno ▪ 2005 Divadlo Husa na provázku, Brno ▪ 2006 Galene Knižecí dům, Moravský Krumlov ▪ 2007 Rock Café Soho, Dům Kultury, Kyjov ▪ 2008 té & café Kratochvíle, Olomouc
2009 Galerie Katakomby, Brno ▪ 2011 Cafe Stolber, Laa an der Thaya (Rakousko); Galerie Čertův ocas, Mohelský mlýn, Mohelno; Slovácké divadlo, Uherské Hradiště ▪ 2012 Galerie „Třináctka“, Brno; Galerie HaDivadlo, Brno; Galerie Katakomby, Brno

výřez díla ▪ Proteus hledá novou tvář, 2009, olej, 39,5x34cm

